

PROCÉS D'ELABORACIÓ DELS NOUS PLANS D'ESTUDIS

Amb la finalitat d'abordar de forma coordinada tot el procés i tractar conjuntament els aspectes de caràcter transversal, es proposa el seu desenvolupament seguint una sèrie d'etapes.

1. Acord sobre les titulacions de grau

Proposta al Vicerectorat d'Estudis de les titulacions acordades pels centres.

MAPA DE GRAUS UV (proposta centres)	BRANCA DE CONEIXEMENT	Curs acadèmic d'implantació
Graduat/ada en Informació i Documentació	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Enginyeria Informàtica	Enginyeria i Arquitectura	2009-2010
Graduat/ada en Enginyeria Química	Enginyeria i Arquitectura	2009-2010
Graduat/ada en Enginyeria Tècnica de Telecomunicacions, Sistemes Electrònics	Enginyeria i Arquitectura	2009-2010
Graduat/ada en Enginyeria Tècnica de Telecomunicacions, Telemàtica	Enginyeria i Arquitectura	2009-2010
Graduat/ada en Enginyeria Tècnica Industrial, Electrònica Industrial	Enginyeria i Arquitectura	2009-2010
Graduat/ada en Logopèdia	*Pendent adscripció	2009-2010
Graduat/ada en Podologia	Ciències de la Salut	2009-2010
Graduat/ada en Fisioteràpia	Ciències de la Salut	2009-2010
Graduat/ada en Educació Infantil	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Educació Primària	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Biologia	Ciències	2009-2010
Graduat/ada de Biologia Molecular i Cel·lular	Ciències	2009-2010
Graduat/ada en Ciències Ambientals	Ciències	2009-2010
Graduat/ada en Geologia	Ciències	2009-2010
Graduat/ada en Biotecnologia	Ciències	2009-2010
Graduat/ada en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	Pendent adscripció branca	2009-2010
Graduat/ada en Matemàtiques	Ciències	2009-2010
Graduat/ada en Relacions Laborals i Recursos Humans	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Treball Social	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Sociologia	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Ciències Polítiques i de l'Administració	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Criminologia	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada de Dret	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Infermeria	Ciències de la Salut	2009-2010
Graduat/ada en Ciència i Tecnologia dels	Ciències	2009-2010

Aliments		
Graduat/ada en Nutrició Humana i Dietètica	Ciències de la Salut	2009-2010
Graduat/ada en Farmàcia	Ciències de la Salut	2009-2010
Graduat/ada en Veterinària	Ciències de la Salut	2009-2010
Graduat/ada en Llengües Modernes i les seues Literatures	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Filologia Catalana	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Filologia Espanyola	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Filologia Anglesa	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Filologia Clàssica	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Traducció i Interpretació	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Comunicació Audiovisual	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Periodisme	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Filosofia	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Educació Social	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat/ada en Pedagogia	Ciències Socials i Jurídiques	2009-2010
Graduat en Òptica i Optometria	Ciències de la Salut	2009-2010
Graduat en Física	Ciències	2009-2010
Graduat/ada en Geografia	(*Pendent adscripció Arts i Humanitats o Ciències Socials i Jurídiques)	2009-2010
Graduat/ada en Història	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Història de l'Art	Arts i Humanitats	2009-2010
Graduat/ada en Medicina	Ciències de la Salut	2010-2011
Graduat/ada en Odontologia	Ciències de la Salut	2010-2011
Graduat/ada en Psicologia	*Pendent adscripció	2009-2010
Graduat/ada en Química	Ciències	2009-2010

Data de presentació: 21 de gener

2. Aprovació de comissions

Els centres presenten al Vicerectorat d'Estudis la proposta de comissió per a l'elaboració dels plans d'estudis de les noves titulacions.

El Vicerectorat d'Estudis presenta al Consell de Govern les propostes de comissions per a la seua aprovació.

Data de presentació de la proposta: febrer

Presentació a Consell de Govern: 4 de març

3. Sessions informatives amb les comissions

A fi de manejar un llenguatge comú, incardinat en els propòsits de l'actual reforma de plans d'estudis, hi haurà una sèrie de sessions inicials per a tots els membres de les comissions de plans d'estudis, en les quals s'abordarà:

- La presentació de documents de la reforma i les principals línies orientadores.
- La presentació dels recursos que la UV posa a la disposició de les comissions en el procés.
- Una posada en comú de la problemàtica fonamental que cal abordar.
- La presentació de les etapes que cal seguir-hi.

El Servei de Formació Permanent en certificarà l'assistència.

Dates de realització: 6 de març → campus de Burjassot

12 de març → campus dels Tarongers i Escola de Magisteri

13 de març → campus de Blasco Ibáñez

4. Definició dels objectius de la titulació

Una vegada realitzades les sessions informatives, començarà el treball d'elaboració dels plans d'estudis pròpiament dit. En la primera fase, aquest se centra en la recollida i l'anàlisi de documents específics i fonts d'informació per a elaborar la documentació corresponent als apartats següents de la memòria (annex 1 del Reial Decret 1393/2007). D'acord amb el seu preàmbul, «el centre dels objectius» d'una titulació ha de ser «l'adquisició de competències per part dels estudiants, ampliant, sense excloure'l, el tradicional enfocament basat en continguts i hores lectives». D'altra banda, d'acord amb la *Guia de suport* del programa Verifica d'Aneca, «prèviament a la definició de les competències generals i específiques, es recomana articular el projecte de títol oficial a partir de l'establiment d'objectius que reflectisquen la seua orientació general. Aquests objectius permetrien a l'estudiant conèixer l'orientació generalista, especialitzada, científica o professional que pretén donar-se al títol, i l'ajudaria a comprendre el sentit de la proposta de competències generals i específiques que ha d'adquirir durant els estudis i que són exigibles per a atorgar el títol».

- Apartat 1:
 - a) Denominació
 - b) Tipus d'ensenyament
 - c) Règim de dedicació
- Apartat 2:
 - a) Justificació del títol: interès acadèmic, científic o professional
 - b) Referents externs que avalen l'adequació de la proposta a criteris nacionals o internacionals
 - c) Procediments de consulta externs i interns per elaborar el pla d'estudis
- Apartat 3: Objectius de formació
 - a) Competències generals
 - b) Competències bàsiques mínimes

- Apartat 4: Perfil explícit dels estudiants de la titulació
(Vegeu *Guia de suport* d'ANECA)

Al mateix temps que treballen les comissions en l'elaboració d'aquests materials, el **Consell Social** sol·licitarà l'opinió a les entitats i organitzacions professionals sobre els ensenyaments que la Universitat pensa posar en marxa. I transmetrà els pronunciaments d'aquestes a les comissions respectives perquè els consideren, a més de poder organitzar, en col·laboració amb l'OPAL, sessions conjuntes de treball.

El document resultant es presenta a la Junta de Centre i posteriorment a l'Oficina de Plans d'Estudis.

Data de presentació: 30 d'abril

5. Planificació de l'ensenyament (apartat 5)

En aquesta fase es treballa l'estructura del pla d'estudis i s'elaboren els blocs de matèries. Es pot descompondre en dues subetapes:

- a) En la primera s'han d'aconseguir acords sobre les **matèries bàsiques i de branca**. Amb aquesta finalitat, des del Vicerectorat d'Estudis es coordinaran reunions entre les titulacions pertanyents a una mateixa branca (grau).
- b) En la segona s'acorda la definició de les matèries específiques de la titulació, amb la descripció consegüent dels mòduls o matèries (vegeu l'annex 5.3) i el sistema de reconeixement i acumulació de crèdits per facilitar la mobilitat (vegeu 5.2).

5.1. Estructura

D'acord amb els criteris de l'annex I, Decret 1393 i amb les pautes incloses en els decrets de les titulacions que compten amb directrius pròpies publicades pel Ministeri, es defineixen tres blocs de matèries (excepte per a aquells estudis amb competències professionals regulades).

Bloc	Crèdits
Bloc de formació bàsica	60
Bloc específic	156
Bloc de pràcticum	24

Nivells d'agrupació:

Per tal d'organitzar els continguts del pla d'estudis, es distingeixen dos nivells o unitats d'agrupació:

- Mòduls: unitat acadèmica que inclou una o diverses assignatures que es poden concebre de forma integrada.

- Matèries: unitat acadèmica que inclou una o diverses matèries que constitueixen una unitat organitzativa dins d'un pla d'estudis.

Tipologia de matèries:

El Decret 1393/2007, sobre ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, i la *Memòria per a la sol·licitud de verificació de títols universitaris oficials* consideren cinc tipus de matèries:

- formació bàsica,
- obligatòries,
- optatives,
- pràctiques externes i
- treball de fi de grau.

Blocs de matèries

1. Formació bàsica

Es proposa amb caràcter general una organització del pla d'estudis basada en la màxima transversalitat entre titulacions d'una mateixa branca i/o centre, amb el propòsit de crear cursos comuns i afavorir la mobilitat i les oportunitats formatives dels estudiants. Aquesta transversalitat s'hauria d'orientar a la creació de cursos comuns (en els dos primers anys) entre titulacions afíns, sempre que això siga viable.

El primer curs s'ha de centrar en les matèries de formació bàsica. D'acord amb el Reial Decret, aquesta formació bàsica inclou 36 crèdits de branca i 24 crèdits que es poden prendre's d'aquesta o d'una altra branca o abordar continguts formatius bàsics que contribueixen a la formació inicial.

Es proposa amb caràcter general que les matèries en què es distribueixen aquests crèdits de formació bàsica s'organitzen en mòduls d'almenys 6 crèdits.

Els 36 crèdits de branca s'hauran de distribuir entre les matèries corresponents i configurar un mínim de 4 assignatures, així com facilitar el reconeixement de crèdits en cas de canvi de titulació per part de l'estudiant.

Quant als 24 crèdits restants de formació bàsica, hauran d'incloure un mòdul d'incorporació a la universitat i a la titulació entre 6 i 12 crèdits, en el qual es consideren continguts i competències bàsiques per a la formació universitària. L'equip de govern presentarà una proposta al Consell de Govern unes matèries transversals per a l'adquisició de les competències lingüístiques, noves tecnologies, així com els principis generals recollits en l'art. 3.5 del Reial Decret 1393.

2. Formació específica del títol

S'inclourà en segon i tercer cursos, i les assignatures tindran el caràcter d'obligatòries per als títols conduents a estudis de grau sense itinerari.

En aquells casos en què s'opte per oferir títols diferenciats dins d'un camp d'especialització que comparteix una formació bàsica substantiva, es tendirà a establir un segon curs comú i a definir els itineraris de tercer i quart cursos.

En quart curs es destinaran fins a 30 crèdits a l'optativitat del pla. L'optativitat s'agruparà per matèries, de manera que allò que tria l'estudiant no són assignatures optatives singulars, sinó blocs d'agregació d'assignatures optatives, mitjançant les quals es defineix una intensitat, una menció o es produeix un inici a l'especialització del grau.

3. Pràctiques externes i treball final de grau

El treball de final de grau suposarà almenys 12 crèdits. Si és fa conjuntament amb les pràctiques, aquestes suposaran un mínim de 24 crèdits, 6 dels quals corresponents al treball de final de carrera.

6. Organització de l'ensenyament

Atès que no hi ha una correlació automàtica entre el pla d'estudis d'un títol i les modalitats organitzatives i metodologies d'ensenyament, en aquesta fase convé diferenciar entre la *documentació bàsica* que s'ha de presentar al Ministeri per a la verificació del títol i la *documentació detallada* que aborda la implantació concreta de la titulació a la Universitat de València.

De fet, la Guia de Suport d'ANECA distingeix entre «l'**estructura final** reflectida en les unitats administratives de matrícula (assignatures, en l'actual nomenclatura)» i «les **unitats acadèmiques d'ensenyament-aprenentatge** (que podrien incloure diverses assignatures que s'han concebut com a part d'un mòdul o matèria coordinat)». I s'hi afirma que «la informació sobre competències, sistemes d'avaluació i activitats formatives» es proporcionarà «en termes d'unitats acadèmiques d'ensenyament-aprenentatge i no necessàriament en termes d'assignatures concretes».

En tot cas, en aquesta fase s'han de prendre acords concrets sobre quatre aspectes fonamentals relatius a l'organització de l'ensenyament:

- modalitats organitzatives,
- metodologies d'ensenyament-aprenentatge,
- procediments d'avaluació i
- modalitat comunicativa.

6.1. **Modalitats organitzatives** són maneres d'organitzar i dur a terme els processos d'ensenyament-aprenentatge. L'organització dels ensenyaments es pot veure des de diverses perspectives, segons les dimensions considerades:

- a) *Forma de coordinació del professorat.* A hores d'ara s'adopta un model de desenvolupament de l'ensenyament basat en una coordinació mínima i, per tant, l'ensenyament és una activitat essencialment individual; però de forma creixent, es posa l'èmfasi en la dimensió cooperativa i en la implantació d'equips docents.
- b) *Activitats principals del professorat:* En un sistema clàssic universitari se'n distingeixen tres tipus fonamentals: classes teòriques, classes pràctiques i pràctiques externes. En el nou escenari hi ha més possibilitats de diferenciació: classes teòriques, seminaris i tallers, classes pràctiques, pràctiques externes, tutories, estudi i treball en grup, estudi i treball autònom.
- c) *Distribució temporal de les activitats.* El calendari acadèmic s'organitza sobre una distribució del temps que distingeix entre període lectiu amb classes i període lectiu amb exàmens. Ara és possible adoptar noves formes d'organització del temps d'ensenyament en funció dels sistemes d'avaluació que s'adopten.
- d) *En funció del règim de dedicació dels estudiants:* a temps complet i a temps parcial.

6.2. Metodologies d'ensenyament-aprenentatge

Són les formes o procediments que utilitzen els professors per a desenvolupar l'activitat docent. Es poden distingir, entre altres: mètode expositiu i lliçó magistral, estudi de casos, aprenentatge orientat a projectes, resolució d'exercicis i problemes, aprenentatge cooperatiu, aprenentatge basat en problemes, etc.

6.3. Models d'avaluació

La nova normativa reguladora dels ensenyaments requereix (apartat 8.2 de l'annex que s'aprova el procediment general d'avaluació del progrés i resultats de l'aprenentatge).

D'altra banda, en l'apartat 3.1 s'affirma que les competències generals i específiques han de ser avaluables.

6.4. Dimensió comunicativa

- a) *Idioma en què s'imparteix la docència* (de la titulació o del grup), d'acord amb la normativa de la UV.
- b) *Modalitat predominant de comunicació:* la difusió generalitzada de les noves tecnologies modifica l'activitat docent en el sentit que cal incorporar a la docència les potencialitats derivades de la comunicació mòbil.

Data de presentació: 31 de maig (data orientativa)

Les propostes es presentaran, amb un informe previ de la junta de centre corresponent, a l'Oficina de Plans d'Estudis, que les elevarà a la Junta Consultiva, i continuaran els tràmits corresponents.

7. Recursos necessaris per a la implantació de l'ensenyament

D'acord amb els apartats 6 i 7 de l'annex del Reial Decret 1393/2007, s'aborda l'anàlisi dels recursos necessaris per a la implantació de la titulació.

8. Sistema de garantia de qualitat

En aquests moments es treballa en l'acreditació del sistema intern de garantia de qualitat en tres centres, dins del programa AUDIT de l'Aneca. Una vegada acreditat aquest model, es proposarà perquè siga debatut i adoptat, si és el cas, pel conjunt de les titulacions de grau.

Coordinació del procés: GADE

9. Període d'exposició pública de la documentació

Durant el mes de juliol de 2008.

10. Aprovació de la proposta de pla d'estudis

D'acord amb la normativa interna de la Universitat.

Setembre del 2008

NOTES

(1) El Consell Social coordinarà contactes institucionals amb agents socials perquè emeten el seu dictamen i opinió sobre els títols de referència.

(2) En aquesta fase, els descriptors de les matèries ofereixen amb cert detall les competències corresponents a cada matèria i la seua incardinació en la titulació, però no entren en la concreció i els detalls que són propis d'una guia docent.

(3) "S'ha de tenir en compte que la formació en qualsevol activitat professional ha de contribuir al coneixement i desenvolupament dels drets humans, els principis democràtics, els principis d'igualtat entre dones i homes, de solidaritat, de protecció mediambiental, d'accessibilitat universal i disseny per tothom, de foment de la cultura de la pau. (Preàmbul del Reial Decret 1393). Vegeu també Guia de Suport d'ANECA, pàgina 10.